

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, APRIL 12, 1939

LETO XLII. — VOL. XLII.

Pogodba med Anglijo in Poljsko še ni podpisana. Hitler se radovedno ozira na Poljsko

Berlin, 11. aprila. Nemčija ima vse dokazne, da Anglija ne bo prišla nikdar na pomoč, v slučaju, da je ogrožena poljska republika. Anglija naravnost ni Poljsko, da jo odvrne od Nemčije. Berlin, 11. aprila. Nemčija ima vse dokazne, da Anglija ne bo prišla nikdar na pomoč, v slučaju, da je ogrožena poljska republika. Anglija naravnost ni Poljsko, da jo odvrne od Nemčije.

Propast Albanije zna povzročiti zedinjenje narodov v Jugoslaviji. Evropa se trese pred novimi dogodki, ki prerokujejo vojno

Belgrad, 11. aprila. Jugoslovanska vlada se je izjavila, da ne bo priznala Albanije od strani Italije, če ta ne bo priznala jugslovskega interesa. Jugoslovanski ministri niso nikdar segali v Albanijo.

Kljub tej izjavi jugoslovanske vlade je pa javnost drugačnega mnenja. Jugoslavo čuti, da se predi nevarnost. Jugoslavija zmanjka rezerviste v vojni službi. Pričuje se pa tudi, da je nastop Italije povzročil zmanjšanje Hrvatov s Srbi.

Bucarest, 11. aprila. Med turčinom in romunskim zunanjim ministrom je prišlo do sporazuma, da se nadaljuje z balkansko vojno. Skoro gotovo se bo tej vojni pridružil tudi Bolgarska.

Sofia, Bolgarska, 11. aprila. Bolgarska vlada se je izjavila, da ne bo priznala Albanije, če ta ne bo priznala jugslovskega interesa. Bolgarska vlada se je izjavila, da ne bo priznala Albanije, če ta ne bo priznala jugslovskega interesa.

Demokratski ples

V petek večer, 14. aprila, se bo v avditoriju SND na St. Ave. ples, katerega priredi demokratska organizacija 23. aprila. Za ples bo igral eden najslavnejših orkestror, Eddie Simms. Vstopnina bo samo 25 centov. Ples je preskrbljeno za dobro počutje gostom. Več odličnih dejav pride na to zabavo. To je priložnost, da se vsi vabijo na ples. Vsi, ki so zaslужili za demokracijo, so vabljeni na ples. Vsi, ki so zaslужili za demokracijo, so vabljeni na ples.

Nagrade

Priliko otvoritve pogrebne doma Jos. Zele in Sinovi so sledile dobitke: Mary 15314 Daniel Ave., ki je dobila krasno svetilko. John 1217 E. 176th St., dobi svetilko. Mrs. Anton 801 E. 154th St., dobi svetilko. Vsi naj se zglasijo pri Jos. Zele in Sinovi na 452 E. 152nd St. V New Yorku je zastrajkalo 200000 delavcev, ki so zahtevali C. I. O. unije.

V Mosul, Iraq, je množica angleškega konzula. Proti konzulu je obsedeno stanje.

Bolgarska razpustila stranko fašistov

Sofia, Bolgarska, 11. aprila. Bolgarska vlada je nocoj razpustila narodno-socialistično stranko na Bolgarskem. Ta stranka je bila podpirana od nemških fašistov in je imela za svoj namen upropasti sedaj obstoječo bolgarsko vlado.

Stranka, ki je bila znana pod imenom "Radnici" je zadnje mesece hitro naraščala in vlada je mirno gledala njeno početje, ko so voditelji trdili, da je njih stranka patriotična organizacija. Dejstvo, da je bolgarska vlada razpustila narodno-socialistično stranko je skoro dokaz, da se Bolgarska ne bo pridružila Nemčiji, pač pa bo stopila v vrste držav, ki nameravajo nastopiti proti Hitlerju.

London, 11. aprila. Šele sedaj se poroča, da je več Čehov nameravalo umoriti nemškega diktatorja Hitlerja, ko je imel svoj zadnji govor v Wilhelmshavenu. Toda tajna policija je prišla na sled zaroti in aretirala oborožene Čeha.

Paris, 11. aprila. Prizadevanja, da Francija pridobi Jugoslavijo na svojo stran proti Hitlerju, dosedaj niso imela uspeha. Jugoslavija se baje "sumljivo" obnaša, kot se poroča iz Belgrada.

V Parizu so prepričani, da je Jugoslavija pod laškim vplivom, in da bo v nastopu proti Hitlerju najbrž ostala nevtralna. Tudi Romunska se boji pristopiti k

Franciji radi Rusije, ker se boji ruskega komunizma.

Bombay, Indija, 11. aprila. Dr. Hjalmar Schacht, bivši predsednik nemške državne banke je danes dospel sem in se je takoj po svojem prihodu sem izjavil, da Nemčija ne bo nastopila v sovražnem smislu napram demokracijam, ako slednje vrnejo nemške kolonije.

"Zahteva Nemčije po kolonijah pride v kratkem," je dejal dr. Schacht, "in če Nemčiji ne bo ustrezno, tedaj se bomo borili, da bodo nasprotniki imeli dovolj. Nihče se naj ne pritožuje radi 'ropa,' kdor je sam ropal."

London, 11. aprila. Angleški ministri predsednik Chamberlain se namerava pobotati z Mussolinijem, toda le v slučaju, ako diktator Mussolini poda gotove obljube Angliji.

Najprvo mora Mussolini garantirati, da v nobenem slučaju ne bo napadel Grške. Nadalje mora Mussolini nemudoma potegniti laške vojaške čete iz Španije. Po teh pogojih je Anglija pripravljena pogajati se z Mussolinijem.

Ako Mussolini do četrtega ne da garantirane obljube tozadevno, tedaj bo šel Chamberlain pred parlament, kjer bo uradno naznanil, da bo Anglija nastopila na stran Grške in Turčije, v slučaju, da sta napadeni od Italije.

Nadalje je angleška vlada pri-

pravljena preklicati laško-angleško prijateljsko pogodbo, ki je bila sklenjena lansko leto. Medtem se pa zbirajo francoske in angleške vojne ladje pred vodom v Sredozemsko morje.

Angleški parlament je bil sklican k izrednemu zasedanju. V dveh dneh, tako se zatrjuje v diplomatskih krogih, se bo odločila usoda Evrope. Francija je izjavila, da je pripravljena za vsak slučaj.

Rim, 11. aprila. Laška vlada je mnenja, da če bo Anglija postavila na stran Grške v slučaju vojne, da je Anglija sovražna napram laško-nemškemu ošišču in da misli Anglija s tem povzročiti evropsko vojno.

Laška vlada ni dala nobenega "svarila" Angliji, da namerava zasesti Albanijo, kar je povzročilo veliko nevoljo v Angliji, dočim se Italijani jezijo, ker Anglija sovražno nastopa napram Italiji.

Med tem je pa laški minister za zunanje zadeve sporočil angleški vladi, da je laška okupacija Albanije samo začasna, in da nikakor ni spremenila položaja, ki je dosedaj prevladoval v Sredozemskem morju.

Iz drugih virov se pa poroča, da namerava Mussolini imenovati za kraljevega namestnika v Albaniji enega izmed sinov ali vnukov laškega kralja. To pomeni, da bo Albanija ostala v laški posesti.

Ameriška vlada sledi nemški vladi in bo začela zamenjati svoje pridelke s tujezemskimi

Washington, 11. aprila. S delovanjem državnega in poljedelskega oddelka namerava ameriška vlada posnemati trgovanje po nemškem načinu s tem, da začne izmenjavati svoje pridelke s tujezemskimi državami.

Administracija v Washingtonu je pri volji pošiljati v Anglijo, Belgijo, Nizozemsko in v nekatere druge "demokratske države" volno, žito in gotove druge poljske pridelke v zamenjavo za kositer in kavčuk.

Vlada Zedinjenih držav ima danes pod svojo kontrolo 11,000,000 svežnjevolne, katere je dobila od farmerjev v zamenjavo za posojila. To volno bi lahko oddala ameriška vlada Angliji in drugim državam.

V zamenjavo bi dobila ameriška vlada nekako 225,000 ton kavčuka, ki je vreden \$85,000,000 in kositra vrednega \$65,000,000. Kavčuk in kositer bi uporabil vojni oddelek ameriške vlade.

Angleška vlada je naznanila Italiji, da če napade Grško, da pomeni to, da bo vojna

London, 11. aprila. Angleška vlada je baje sporočila Italiji, da če slednja namerava napasti Grško, da bo Anglija to smatrala za sovražni korak Italije in da bo ta korak imel vojno za posledico.

Tudi francoska vlada je enakega mišljenja. Dosedaj Italija še ni odgovorila na angleško notico, pač pa je poklicala nadaljnje rezerviste pod orožje. Italija ima danes nad en milijon mož pod orožjem.

V vodstvu okoli otoka Krfa, katerega bi se Italija rada polastila in ki je sedaj grška last, se zbirajo francoske in angleške vojne ladje, znamenje, da je Francija svetovni vojni.

kot Anglija pripravljena preprečiti Italiji nadaljnje sovražne nastope.

Italija je včeraj izjavila, da ne namerava nobenih sovražnih korakov napram Grški ali Turčiji, toda v Londonu ne verujejo laškim izjavam. Grška vlada je pa prepričana, da ne bo napadena od Italije.

Vse angleške vojne ladje so zapustile laška pristanišča in so se zbrale v pristanišču otoka Malta. Angleški kabinet je bil včeraj poklican k izrednemu zborovanju, kar se je zgodilo prvič po zadnji svetovni vojni.

Italija ima 1,350,000 vojakov pod orožjem. Laške čete so dnevno odpošiljane iz države

Rim, 11. aprila. Italija ima danes 1,350,000 mož pod orožjem. 350,000 vojakov-rezervistov je bilo poklicanih v službo zadnje dneve, dočim je prej znašalo število stalne laške armade en milijon mož.

Vsi laški možje rojeni v letu 1911 in 1912 so danes pod orožjem. Italija namerava te dni izdati novo povelje, da se vpokliče tudi letnika 1913 in 1914 v vojno službo. Libija, laška kolonija v Afriki, je dobila nadaljnjih 20,000 mož posadke.

Da se Italija oborožuje in pripravlja pripisujejo Italijani prizadevanju Anglije, ki želi "obkoliti" Italijo in Nemčijo. Italija trdi, da nastopa samo za korist svojih lastnih interesov, kot to dela sama Anglija.

Nad 45,000 laških vojakov je

bilo poslanih te dni na mali otok Rhodes, pa tudi dodekaneški otoki, ki so tik Grške so bili dobro zastraženi. Govori se, da je Italija poslala zadnje dneve nad tisoč topov iz države v svoje naselbine.

Značilen je nastop laškega urednika Gayde, ki je Mussolinijev osebni javni poročevalec, ki je zapisal včeraj, da naj se Amerikanci brigajo za svoje lastne zadeve, sicer se bo Italija začela vmešavati v ameriške razmere.

"Čas je," piše Gayda v dnevniku Giornale d'Italia, "da Amerika preneha s svojimi intrigami in izzivanjem. Italija se ne bo pustila nezakaznovo sramotiti. Ako ima Amerika pravico vmešavati se v laške zadeve, zakaj ne bi Italija imela pravice vmešavati se v ameriške razmere?"

Pritožba odvetnikov

Poročali smo že, da je bilo ponovno obtoženih pet odvetnikov v Clevelandu, ker so se posluževali nepostavnih sredstev pri izvrševanju svojega poklica. Vsi se bodo morali zagovarjati na Common Pleas sodniji. Odvetniki so izjavili, da so "preganjeni" od gotovih zavarovalnih družb, od katerih so za svoje kliente zahtevali odškodnino, katero se zavarovalne družbe branile izplačati.

Vest iz domovine

Mr. John Kadunc, 1229 E. 71st St. je dobil iz domovine novico, da je v Šmarju pri Ljubljani umrla ljubljena mama Josephina Kadunc v častitljivi starosti 86 let. Bila je daleč naokoli poznana kot nekdanja trgovka v Šmarju. Po domače so jo klicali "Pekovamati." Bila je velika dobrotnica revežev. Ranjaka zapuščala pet sinov in eno hčer. Naj bo dobri materi mirna domača zemlja.

Kegljaški turnir

Letno tekmo vanje kegljačie Slovenske ženske zveze se vrši v nedeljo 16. aprila na Pozelnikovem kegljišču. Pričuje se prav lepega števila skupin, ki bodo tekmovala za prvenstvo kot tudi za druge lepe nagrade. Kdor se zanima za kegljanje naj torej pride v nedeljo popoldne k Pozelniku. Prav gotovo bo imel mnogo lepega užitka, ko bo videl, kako znajo naša dekleta in ženske spretno kegljati. Saj se v mnogih ozirih lahko kosajo z moškimi.

Banket socialistov

Te dni so imeli socialisti v Clevelandu v Schenley dvoran banket, pri katerem so pozdravljali svojega voditelja Lee Morgana, ki deluje že devet let kot sodrnik v socialističnih vrstah. Banketa se je udeležilo nad 100 oseb.

Roosevelt se je vrnil v Washington

Washington, 11. aprila. Ko se je predsednik Roosevelt vračal iz tople v Warm Springs, Georgia, je izjavil napram tisočim ljudem, ki so ga sprejeli na postajo, da se bo v jeseni vrnil v tople "razven ako ne bo nastala do tedaj vojna." Sicer je predsednik govoril v šali, toda mnogi so vzeli njegove besede z vso resnostjo.

Včeraj je predsednik dospel v Washington in takoj po prihodu je imel dolgo konferenco z državnim tajnikom Hullom. Predno je Roosevelt odpotoval, se je udeležil službe božje v lokalni cerkvi, kjer je naprosil pastorja, da molji za svetovni mir. Napram časnikarskim poročevalcem se je izjavil, da strogo oboja nastop Italije v Albaniji. Rekel je, da prihaja v nevarnost svoboda in demokracija s samih Zedinjenih držav, kadarkoli kak samostojen narod zgubi svobodo.

Novica iz domovine

Mr. Frank Linc, 18676 Abby Ave., je dobil iz domovine žalostno vest, da je v Ivančni Gorici pri Zatični umrl 22. marca mož njegove sestre Mice, poznani gostilničar Avgust Karlinger, star 66 let, poznan daleč po domovini. Pokojni zapušča v Ameriki štiri brate, Jožeta v Clevelandu, v Franklin, Kans., brata Franka in Lojzeta, v Pueblo, Colo., pa brata Rudolfa, bratranca Charles Karlingerja v Clevelandu. Pokojni je bil poznan številnim St. Vidcem v domovini, kot tudi sestra Mica, po domače Andrejčkova. Bodi ranjkemu ohranjen blag spomin!

Vreme

Dočim je v ponedeljek ponoči lihotil iz škafov, pa je nastal v torek mraz, tako da so tla zledenela. Za jutri obljubuje vremenski prerok nekoliko bolj gorko vreme.

Roosevellov kabinet je prepričan, da izbruhne vojna v Evropi. Državni tajnik je pesimističen

Washington, 11. aprila. Državni tajnik Hull in zakladniški tajnik Morgenthau sta se včeraj dalj časa posvetovala s predsednikom Rooseveltom in sta pozneje oba izjavila, da Evropa nima drugega izhoda kot vojno.

Že ko se je predsednik Roosevelt poslovil te dni iz tople v Warm Springs, Ga., je indirektno izjavil, da se bo v jeseni vrnil v tople "razven če ne bo vojna v Evropi. To je bila značilna izjava predsednika.

"Ponarejeno meso"

Država Ohio je preklicala vse pogodbe, ki jih je imela s Home Packing Co., ki je veletrgovina z mesom v Toledo, Ohio, in ki je zakladala državne zavode z mesom. Baje je omenjena trdila prodajala "ponarejeno meso" državnim zavodom, to je, meso, ki bi moralo biti pregledano od državnih in zveznih nadzornikov mesa, v resnici je pa bilo "pregledano" samo v mesnici. Meso, ki ga je trdila pošiljala državnim zavodom, je bilo zelo slabe vrste.

Sedmi pijanec

Včeraj je bil obsojen na mestni sodniji sedmi šolski paznik, ki pazi na otroke, ki prihajajo v šolo in odhajajo iz šole. Je to neki Louis Shimko, ki stanuje na 4432 Lorain Ave. Ko je pazil na šolske otroke, je bil tako pijan, da so ga morali policisti odvesti v zapor.

Napadeni kolektor

Na Lindbergh Ave. in E. 220. cesti v Euclidu, v sredini ondote slovenske naselbine je bil v ponedeljek zvečer napaden kolektor Louis Marabito, katerega sta dva roparja pretepla, potem mu vzela \$150.00 in se odpeljala z njegovim avtomobilom.

Konvencija hobotov

Ta teden se je pričela v Clevelandu konvencija ameriških hobotov. Konvencije se je udeležil tudi načelnik armade potujočih Amerikancev, "general" Jacob Coxey, ki je imel kljub svojim 83. letom bojevit govor, tekmo katerega je udrihal proti lastnikom bondov in proti onim, ki za visoke denarje posojujejo svoje premoženje na obresti. Kakih 200 delegatov ni moglo priti ob pravem času v mesto, ker jih je dohitel blizard nekeje v Pennsylvaniji. Na konvenciji hobotov je bilo sklenjeno, da se pošlje izredna zahvala policijskemu načelniku Matowitzu, ki je hobote tako "gostoljubno" sprejel.

"Narodna kriza"

Zvezna radio komisija je izjavila, da bodo dobili prihodnje leto javni števci povelje, da doženejo med drugim tudi, koliko radio aparatov se nahaja pri ameriških družinah. Zvezna vlada bi rada dognala to število, da v slučaju "narodne krize" lahko potrdi radia naznani kaj vlada potrebuje in želi od prebivalstva. Dosedaj radio aparati niso bili še nikdar štet.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

8117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razmašalih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 85, Wed., April 12, 1939

"Sramotna zmaga"

Mussolinijeva armada fašistov, ki je bila ustvarjena na stroške laškega naroda z največjimi žrtvami, je dobila zopet "novo zmago," katero prav lahko imenujemo zmago sramote. Italijani so ponovno napadli, miren, nepripravljen narod in laško časopisje sedaj piše o "laški hrabrosti," ki je zadušila en milijonski narod, dočim šteje Italija 44 milijonov prebivalcev. Italijani se lahko zahvalijo usodi, da niso napadli Srbov ali Hrvatov ali Slovencev, ki bi jih zdrobili v pesteh, ako bi se drznili do njih.

Te dni je postala Albanija nova provinca rimskega cesarstva, ko so Lahi zasedli glavno mesto Tirano in je pobegnil kralj Zog iz dežele, ker bi mu Lahi sicer glavo vzeli. Par dni se je kralj Zog sicer ustavljal Lahom, toda je kmalu prišel do prepričanja, da bi bil vsaj odpor brezuspešen.

Albanija je padla, ker se je Mussolinija polotila strast, da krađe malim narodom njih zemljo in lastnino. Svet se sicer zgraža nad tem dogodkom, toda kdo ga je hotel preprečiti, kdo je hotel začeti svetovno vojno? Nekaj časa je ropal Hitler, a sedaj je prišla vrsta na Mussolinija in govori se, da ne bo dolgo, ko bo padla tudi Grška v kremplje nenasitnih fašistov.

Veliko nevarnost vidimo v tem, da deluje rimsko-berlinsko očišče z veliko večjo naglico kot pa se zoperstavljajo takozvane demokratske države. Angleški in francoski državniki, in z njimi vred ruski, so pravi strahopetci, ki se bojijo za lastno kožo, ko dovoljujejo diktatorjem, da delajo po svoji volji in ropajo ljudsko svobodo. Še so Abesinija, Albanija, Avstrija, Češka, Slovaška, Moravska in precej držav, je še na vrsti, dočim "demokrati" v Franciji in Angliji mirno gledajo vse ostudni prizor!

Kako sta se domenila Hitler in Mussolini glede ropa na Balkanu, tega svet še danes natančno ne ve, toda iz dogodkov preteklih dni se jasno lahko opazi, da skušata Italija in Nemčija preprečiti na vsak način, da balkanske države ne pridejo v zvezo s Francijo in Anglijo. Nemčija in Italija sta v Monakovem slovesno obljubili, da garantirati mir v Evropi, toda kaj se je od tedanje obljube vse naropalo in pogotnilo!

Na vrsti je sedaj tudi Jugoslavija. Izolirana je danes na suhem in na morju. Pred Jugoslavijo bo padla Grška, ki je manjša država. Bolgarska je alarmirana. Namesto da bi bila v močni zvezi z Jugoslavijo in ostalimi državami Balkana, je vedno mežikala v Berlin. Sedaj bo v kratkem času plačana za svoje proti-slovansko stališče, kot je bila plačana po svetovni vojni.

Smatra se, da bo Hitler dovolil Mussoliniju, da zasede južne države Balkana, dočim se bo sam polastil bolj severnih delov Balkana, ker je tako bolj "geografično." Naj se zgodi karkoli, Italijani bodo ostali pod nemškimi vplivom, ker dobro vedo, da brez Hitlerja ne morejo ropati in moriti narode.

Lahi ropajo že od leta 1915 naprej, ko so se odpovedali zvezi z Nemčijo in so z dovoljenjem Angležev pristopili na stran zaveznikov. Lahi so z dovoljenjem demokratskih Angležev in še bolj demokratskih Francozov ukradli Zader in Reko in se pripravljali, da zasedejo celo grške otoke. Dokler je bil stari Ataturk živ, se Lahi niso drznili na plan z orožjem. Ko je pa Turčija zgubila svojega najboljšega voditelja in vladarja, so začeli Italijani ropati — na povelje iz Berlina.

Italija je lansko leto podpisala z Jugoslavijo "sveto pogodbo," v kateri se Italija obvezuje, da bo spoštovala albanske pravice, svobodo in neodvisnost. Ta pogodba je sedaj raztrgana. Človek se čudi oslom-državnikom, ki sploh podpisujejo pogodbe radi lepšega, kajti držijo jih nihče ne.

Italija ima enako pogodbo z Jugoslavijo, ki je "najbolj prijateljskega značaja." Toda kdo ve, ali ne bodo Italijani nekega dne vkorakali v Jugoslavijo? Kaj se zmeni človek, ki je roparskega značaja za pravice drugih ljudi? Enkrat bo moralo priti do končne odločitve. Ali naj svet mirno gleda, kako so teptani narodi v prah, kako se teptajo pogodbe, ali naj svet še dolgo trpi, da dva človeka, Mussolini in Hitler, še nadalje izkoriščata skoro ves svet. Nekega dne mora biti tega konec, ali pa bo konec vsake demokracije na svetu.

Kaj pravite?

Pravimo in rečemo, da tista ambulanca in legija prostovoljcev je bila popolnoma zgrešena poteza naših "španskih demokratov." Ambulanca je najbrže v službi Francove Španije. Legija pa tudi ni prišla do svoje zmage. Tukaj so pa take potrebe. Pomislite, sam Molek od Prosvete se pritožuje, "da mrličje krađejo." Fantje, ali bi ne potrebovali tukaj eno tako patroljo prostovoljcev, da bi zastražila hiše vaših mrličev, da vam jih katoličani ne pokradejo? Judovski farizeji so tudi poslali k Pilatu deputacijo, da naj se zastraži Jezusov grob, da ne pridejo učenci in trupla ne ukradejo. Torej bi bila tudi tukaj zelo potrebna legija prostovoljcev, da vam straži mrličje.

Angliji je toliko za usodo malih držav kot povprečnemu človeku za lanski sneg. Izkazala se je pri češki in Albani. Česar se Anglija boji je le premoč Nemčije. Saj je bil prav isti vzrok za zadnjo svetovno vojno.

BESEDA IZ NARODA**Večna luč**

Danes 12. aprila je ravno mesec odkar je bila vprizorjena ena najlepših dram v tej sezoni pod naslovom "Večna luč." Ko stvar mine vsak tako nerad piše, dasi ravno bi s tem dal zaslužen priznanje tistim, ki se najbolj trudijo, saj drugega plačila itak ni zanje, ker vsaka predstava ima svoj gmotni preostanek namenjen v gotove svrhe. Torej ne morem se premagati, da ne bi napisala saj par vrstic kot poklon tistim, ki so za nas pripravili par ur lepega užitka z igro.

Igra je bila pod pokroviteljstvom Marie Prislend kadetinj in podružnice št. 50 SZZ, kamor spada omenjena skupina. V ženskih vlogah so nastopile članice podružnice in sicer Mollie Frank, Maymie Perše, Josephine Bradač in Josephine Seelye. Vsaka je dala svoj najboljši talent v vlogo, katero je predstavljala in izvršila prav popolno. Vsa čast tem narodno zavednim tu rojenim Slovenkam, ki so naravnost očarale vse navzoče v lepi slovenski govorici.

Za moške vloge se jim je pa posrečilo dobiti najboljšje moči med našimi slovenskimi igralci. Neprekosljiv je bil naš spoštovani doktor James Mally. Ko je stopil na oder je postal v dvorani prav mirno in slišati je bilo le "doktor Mally." Torej poznan je, da vselej izvrši svoj vlogo popolno in lahko rečem, da je bil v vlogi pijanca in kasneje kot spokornik čudovito izvršen. Res, kako srečni smo, da so nam osebe, ki imajo svoj poklic in mnogo svojega dela, tako lepo naklonjene in nam dajo svoj prosti čas.

Ravno tako izvršen je bil gospod John Sušnik v vlogi župnika. Njegov lep in čist naglas je bil kakor dar za vse navzoče. Gospod Sušnik ima isto svojo trgovino, ki zahteva njegov čas, toda se je radevolje odzval zahtevi. Tem ljudem, ki se tako vneto zanimajo za nas lahko povrnemo vsaj deloma s tem, da podpiramo njih podjetja, kar upam, da se uresniči. Koliko rajši nam bodo na uslugo in to bodisi v enem ali drugem oziru. Ampak mi smo po navadi take vrste, kadar koga potrebujemo takrat jih znamo poklicati, toda kadar bi pa mi lahko njim storili uslugo, gremo pa k tujcu. Le malo pomislite, če ni tako res!

Gospod Dominik Dekleva v vlogi očeta je pa kot novinec med nami bil prvovrsten. Marsikateri je po igri popraševal kje je ta človek, ki ima tako dovršen nastop. Prav dobro je nastopil tudi gospod Louis Šilc v vlogi ljubice in isto gospod Larry Ggrine, ki je pa že poznan kot odlični igralec.

Igra je sicer resne vsebine in osebe, ki so nastopile v raznih vlogah so morale dati vse svoje najboljšje za popolno izpeljavo igre in to so tudi vsi storili.

Ko so ljudje odhajali iz dvorane je bilo vse povsod slišati: Izvrstno so igrali! Če bi vsaka igra bila tako dovršena igrana, potem bi vsak pot šli k igram! Le še kaj takih iger in gotovo pridemo zopet prihodnjič! To so bili razni odmevi po igri.

Torej vsa čast gospodu Matt Gordinu, ki se je tako vneto trudil ter izvežbal igralce, da so bili njemu v ponos in nam v velik in lep užitek.

V imenu mnogih, ki smo igro "Večna luč" posetili, se tem potom javno zahvaljujem Marie Prislend kadetinj in podružnici št. 50 SZZ za lepo idejo. Želim vam še mnogo nadaljnjih uspehov kakor tudi aplamir na vas, da bi se vsaj letno omislili vprizoriti eno krasno igro in nas s tem napolnili z zadovoljstvom. Saj zadovoljstvo je itak sestra pristne in poštenne zabave.

Torej hvala vsem igralcem in

igralkam ter vsem, ki ste se tako vrolo trudili za našo zabavo. Pozdravljeni!

Albina Novak.

Indija in njeni bivši vladarji

V Bambayu je umrl eder najbogatejših indijskih vladarjev, Barodski maharadža, v starosti 75 let. Gospodoval je 60 let in je imel bajne vsote letnih prejemkov, okoli 500 milijonov dinarjev. Kot dvajsetletni sin siromašnih maharadžovih sorodnikov je bil poklican na prestol, kajti maharadžovi pravi dediči so prišli v zameri pri Angležih in so bili izključeni kot bodoči vladarji. Moral je najprej dobiti primerno izobrazbo. Prestol je zasedel šele z osemnajstimi leti. Potoval je po vsem svetu in v svoji državi izvedel marsikakšno reformo. Skrbel je predvsem za ceste in šole. Obiskovanje šole je postalo šele tedaj obvezno za dečke in deklice.

Kot vsak vladar Vzhoda, je tudi on veliko dal na razkošje. Njegov salon je bil okrašen s čopi iz čistega zlata. Pred šestimi leti so pod njegovo vladavo dobile ženske dostop v državne službe. Pred tremi leti se je pokazal ljudstvu ob obletnici svojega vladanja v zlatem vozu.

Indija ima kakšnih 560 knezov od katerih jih ima 119 pravico, da jim ob svečanih prilikah ali ob smrti izkažejo čast s strelji. Teh strelcov more biti največ 21, najmanj pa 11. Maharadža (radža pomeni kralj) ni najvišji naslov. Nad njim sta na primer maharana Udaipurski in nizam Heyderabadski. Mohamedanski knez se imenuje gaekvar ali nawab, indijska knežinja maharani, mohamedanska begum. Potem so še radže in nižji plemiči, nekakšni veleposestniki. Knezi so podrejeni neposredno indijskemu podkralju kot zastopniku angleške krone. Podkralj pošilja v vsako državič svojega poslanika, rezidenta. Bogastvo, ki obdaja indijske kneze, se zdi Evropejcu sicer naravnost fantastično, vendar pa je resnično.

Knezi so po vsej Indiji znani zaradi razkošja, v katerem živijo, in ogromnega bogastva. Kar o njih pripovedujejo v Evropi, ni samo bajka. Nasprotno Evropejcu so vedno zelo gostoljubni in radodarni, radi se pokažejo obdani z velikim sijajem. Njih bogastvo in slava pa sta morda Indiji v nesrečo. Ne vemo, kakšna je usoda indijskih maharadžev, če pa bi izginili, bi z njim odšla tudi praviljnost Indije.

Indijski vladarji imajo res skoraj praviljčna bivališča. V njihovih hlevih je poleg bogato okrašenih slonov tudi nekaj — avtomobilov. Z avtomobili prodira v njihove palače tudi evropska kultura. Kljub temu pa se krčevito drže svoje indijske kulture in si jo ne dajo izpodrinuti s kakšno drugo. Ne moremo naštevati vsega bogastva Indije, omenjamo le slaven prestol iz 17. stoletja v slavnostni dvorani v misorski palači. Ta prestol je iz čistega zlata, srebra in slonove kosti. Na stropu te dvorane, ki je iz prozornega stekla, so naslikani ogromni pavi, in pet vrat na obeh straneh je narejenih iz santalovega lesa in okrašenih z miniaturnimi okraski iz slonove kosti. Tečaji pri vratih so iz čistega zlata. V okrogli slavnostni dvorani, nad katero je krasna kupola, so izredno lepe slike. V Parizu naročeni bronasti levi strazijo vhod v to dvorano. Mali

sloni iz srebra in slonove kosti stoje po dvorani. Zdi se, kakor da Indijci nimajo nikdar dovolj teh motivov debelokožca, ki prepletajo vso indijsko umetnost. Pred svetilišči in palačami so v kamnu oklesani nad vhodi spet sloni, prav tako na stenah hiš kot reliefi. Slona vidiš spet narejenega iz santalovega lesa, iz jaspisa ali roževine, tu klečečega, tam spet na nogah. Povsod ga občuduje Indijčevsko oko čim se služabniki nauče brati in pisati, izgube spomin.

Z dragulji napolnjene kasete, zlati bobni in kristalaste posodice, darovi ljudstva in raznih vladarjev, so posejani po sobah, kjer kakor senca hodijo sem in tja služabniki. Dobro vedo za vsak najmanjši kosček. Pisati in brati ti služabniki ne znajo. Vendar pa pogrešijo takoj vsako stvar, ki izgine iz dvorane. Zanimivo je, da ti služabniki, čim se nauče pisati in brati, čisto izgube spomin, ki jim na primer nadomešča stetje. Vedo, da je nečesa zmanjkalo, toda kaj je tisto, kar pogrešajo, ne morejo povedati. Na ljubo gostom spuščajo maharadžev najlepše tigre iz kletk v vrtove. Pazniki to nič kaj radi ne vidijo, ker se zverine šele proti jutru vrnejo spet v kletke, do česar jih prisili lakota. Pazniki pa morajo vse do jutra ostati pri njih. Gledalce loči od zverin samo globok jarek. Zverinjaki so urejeni po načrtih nekega Hagenbecka, ki je bil maharadžov svetovalec.

Lov na tigre je največja strast indijskih vladarjev. Zidovi gradu maharadžev iz Bikanera so pokriti s tigrovimi kožami. Še danes prirejajo po džungli velike love na tigre. Čeprav bi zver napadla človeško bivališče, ne sme nihče streljati nanjo brez dovoljenja. Maharadža iz Bikanera se udeležil vsakega love na tigre. Prepotoval je vso Evropo in je bil tudi gost angleškega kralja. Ko je njegova sosedja pri nekem slavnostnem kosilu občudovala njegov prstan, v katerega je bil vdelen velik dragulj, je poklical svojega slugo, mu dejal, naj prstan opere, nato pa je prstan maharadžev ogrlice iz enakovrednih rožnatih biserov, ki so debeli kot palec. Maharadža iz Patiale ima najdragocenejšo dragulje in pri slavnostih prilikah je od vratu do pasu obdan z verižicami biserov in briljantov. Srednji diamanti so veliki kot golobje jajce, na spodnji verižici pa vise "solze iz smaragda." Njegov turban je okrašen z diademi in s sponkami iz samih briljantov, vrh tega pa si posadi maharadža še moderno briljantno krono.

Drugi občeveljatelj draguljev je maharadža iz Kapurthale, ki ima na sebi sicer manj dragocenih kamnov, zato pa ima na turbanu sedem smaragdov, velikih kot dlan.

Maharadža iz Datije ima rokave pošte z briljanti. maharadža iz Kotsha pa zapenja svoj dolgi plašč z briljantnimi gumbi. Vsak teh briljantov je velik kot tolar. Knezi, ki imajo "samo" tri vrste rožnatih biserov in 50 briljantov, spadajo med "revnejše" plemiče. Dvorni draguljar je dejal neki evropski časnikarki, da knezi morda niti sami ne vedo, koliko dragocenosti imajo. V palačah so še vedno zaprte skrinjice draguljev in neprestano se kopijo poleg njih še nova bogastva.

Za svoje goste imajo maharadžev posebne palače. Tako ima maharadža gwaljorski ogromno palačo s parkom po vzoru versailleskega parka. Gostom je na razpolago ogromna sprejemnica, spalnica s posteljo na sredini, z mrežo za obvarovanje pred moskiti. V sobi je električni ventilator. Potem je še soba za toaleta in kopalni-

ca. Kanalizacije ni v nobeni teh palač. Vso nesnago odstranjajo ljudje iz najnižje kaste. Po svoje goste pošilja maharadža z avtomobili. V palači je oskrbnik, dvorni ceremonijal, nadzornik kuhinje, streljani, ki nosijo jedi na mizo in še polno drugih služabnikov. Vsak ima svoje posebno delo. Da bi delal kaj drugega, to mu prepovedujeta vera in kasta. Maharadža je silno gostoljuben. Kuhinja za goste je angleška. Svoje avtomobile daje gostom na razpolago tudi za izlete.

Knežinj navadno ne pokažejo v družbo. Te žive čisto svoje življenje. Takšno njihovo zaprto življenje imenujejo "purdah" (življenje za zavese).

Palača gwaljorskega maharadžev ima tri dvorane. V srednji je miza za tristo gostov. V stranskih dvoranih stoji pet biljardnih miz in nešteto mizic za kadilce. Vse je pripravljeno samo za moške. V prvem nadstropju je dvorana, kjer sprejemajo državnike. V njej je največja preproga na svetu, umetniški izdelek rdeče barve s tisoč motivi. Najslovičnejše indijske preproge delajo v gwaljorski jetnišnici kaznjenci. Ti si morajo svoje trde roke predati časa drgniti z vazelinom da bi mogle opravljati tako fino delo. Uče se od starih, iz učenih kaznjencev. To je izredna nadarjenost Indijcev, da znajo brez vsake strokovne šole ob tako grenkih življenjskih pogojih izdelovati tako sijajne umetniške izdelke. Knezi pridobijo naklonjenost in priljubljenost ljudstva na ta način, da mu pokažejo vse svoje bogastvo ob prirejanju velikih slavnosti. Indijec občuduje vso to lepoto in pozablja na lakoto. Včasih pa so te prireditve celo knezom v škodo.

Zidovi gwaljorske palače so poldrug meter debeli, tako da je znotraj prijetno hladno. V palači je 20 lestencev, od katerih ima vsak po 250 žarnic. Razkošja pri indijskih knezih nobena stvar ne ovira. Edina posledica tega razkošja je morda beda milijonov in milijonov podložnikov. Maharadžev pa teh socialnih razlik ne vidi. Zidovi gwaljorske palače so poldrug meter debeli, tako da je znotraj prijetno hladno. V palači je 20 lestencev, od katerih ima vsak po 250 žarnic. Razkošja pri indijskih knezih nobena stvar ne ovira. Edina posledica tega razkošja je morda beda milijonov in milijonov podložnikov. Maharadžev pa teh socialnih razlik ne vidi.

Nad neskončno ravnino se dviga skalovje, z njega pa kipi v nebo jodhpurska palača. Njen temeljni zid je visok 100 metrov. Palača se vidi s katerega koli kraja v mestu. V njej je poseben oddelek za ženske, zgrajen iz temnega, umetno izezljanega lesa. Vsak Indijec, ki stopi skozi vhod te palače, se spoštljivo in pobožno pokloni pred steno, v kateri je 41 srebrnih odtisov ženskih rok. 41 žena iz jodhpurske dinastije se je tu žrtvovalo. Zažgali so jih z njihovimi mrtvimi možmi na grmadi. Takšna je navadno smrt plemenitih indijskih vdov. To navado so skušali Angleži s silo odpraviti, pa so naleteli na hud odpor. Predno so vdove zažgali, so si ranile roke do krvi in jih nato vtisnile v apno. Iz apna so jih nato vili v srebrni. Ti srebrni odtisi so še danes Indijcem nekaj zelo svetega. V življenju ni smel nihče govoriti o teh ženskah, po smrti pa so njih slavo prepevali po vsej Indiji. Na tristo milijonov prebivalcev je bilo vsako leto priča takšnih smrtnih grmadi.

Žene, ki so obsojene v "purdah," imajo na razpolago mnogo služabnic, ki jih obveščajo o vsem, kar se dogaja po svetu. Ničesar ne vidijo same, a vedo vse. Ženske imajo velik vpliv na maharadžev, včasih tudi glede državnih stvari. Jodhpurski maharadža je imel 200 avtomobilov. Oblečel je vedno kot športnik. Razlikoval pa se je od drugih knezov tudi po tem, da je imel sa-

mo eno ženo. Pravijo, da je to ker nerad oblekel slavnostno obleko, da jo je po obisku indijskega podkralja ves jezen nosil v kot. Bil je tudi zelo neraven. Ko je potoval v Anglijo, si je najel polovico parnika, da bi njegova žena vedno mogla opravljati svoje poklici. V Evropi se je kmalu sprehajala razkrita. Tla parnika je dal maharadža posuti z indijsko prstjo, da lahko na njej vsak dan moli. Indijci izključijo iz kaste vsakega, ki dlje kot tri dni ni bil na indijski zemlji. Ko pa kaste prišle na ta način svoje najboljše ljudi, ker so odpovali čez morje, je dovoljen naknadni očistek obred. Kadar potujejo indijski knezi v Evropo, so zato razkošni, ker to zahteva njih indijsko ljudstvo. Dve živje štiri do pet let se držijo skromno, razen ob svetovnih priložnostih, na katerih se maharadža pokazuje ljudstvu kot nekaj vzvišenega, toda pa morajo na zahtevo ljudstva spet nekoliko pokazati, da se mu pokažejo kot vladarji in predstavniki Indije.

Pred nedavnim so v Indiji vrteli film, v katerem je stopal indijski lepotec Himmatu Rai. Vdove pokojnega maharadžev so si zelo želele videti film, pa jim tega niso dovolili.

Potolazili so jih s tem, da bi bile preveč ponižane, da kdo stal nad njimi. Indijski operater bi vendar moral biti "nad njimi" pri predstavi. Notranji minister ni dovolil, da bi gledale te vdove priklenjene igralce, v katerih je bilo zaljubljenih polovico indijskih deklet. Prepovedali so, da bi žene in dekleta sploh smele v kino in ni izvele, da iz Parza, ki sicer v Indiji uživajo popolno svobodo, delku za žene niti otrok ne sme skrega spola ne sme prestopiti praga.

Če umre maharadža, pustijo mnogo žen in ljubice, ki vse preživljajo iz države svoje stroške. Stara navada udaipurskih maharadžev se enkrat v letu poklonijo jim slonom. Sloni so okrašeni s srebrnimi zvončki po nogi in opasani z dragocenimi bravami. Na glavah nosijo prave kipe različnih živali, hrbet pa so pokriti z dragim, z zlatom tkanim sponim, s pregrejnjalom. Spremljajo del slonove glave je postavljen okoli vratu pa imajo sloni srebrnih verižic obseženih šteto zvončkov. Ob grmadi bobnov in streljanju iz slonove ovenča maharadža sloni cvetličnimi vencami, a vojaki belimi turbani na glavah nosijo slona s posvečeno vodo in posiplje z rižem. Ta navada že dve stoletni ni spremenila.

ŽENE IN DEKLETA

Najnovejša mode slonov spomladanske sukne in lahke narobe direktno iz tujine po nižjih cenah kot kje drugje pri **BENNO B. LEUSTIC** 1034 Addison Rd. ENdicott 3426. Prosim oglasite se ali telefonirajte, da vas pošljemo torarno. Sedaj je čas, da si naročite **FUR COAT** narejen zimeri za prihodnjo zimno najnižji ceni.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Ti vidiš torej, svetnica moja, da je potrebna samo ena edina tvoja beseda in jaz bom postal zopet pošten.

Vdova Simonovna mu položi svojo roko na ramo.

—Rada bi izrekla to besedo, toda ne zato, da bi postala tvoja žena, temveč da bi te vrnila na pravo pot. Toda moje ustnice ne morejo govoriti, ne morejo reči, da te ljubim, Kara Ahmed, ker bi bila to laž.

Kara Ahmed poskoči in vzkligne.

—Kako naj to razumem? — Toda kaj vprašujem, — ti nisi svobodna! Ali si se morda zaobljubila drugemu?

—In če bi bilo tako? — odvrne žena.

—Če bi bilo tako? — vzkligne on. — Glej, raztrgal bi tvojo obljubo, ki si jo dala drugemu, tako kot trgam ta robec.

On vzame iz žepa robec, pretrga ga na polovico in ga vrže vdovi pred noge.

—Sramuj se, Kara Ahmed, — odvrne ona. — Ali misliš, da bom jaz kedaj prelomila svojo obljubo?

—Ne, to kar sem enkrat obljubila, to bom držala.

—Kdo je oni, ki si mu dala svojo besedo? — vzkligne Kara Ahmed. — Povej mi, kako se imenuje. Odšel bom k njemu, vrget se mu bom pred noge ter mu rekel:

—Gospod, dajte ji svobodo! Ona ne ljubi več vas, temveč mene, Kara Ahmeda. Poljubil mi bom noge, objel njegovi kolena ter ga zaklinjal, naj ti da svobodo. A če bo ostal trdosrčen, če ga moje solze in moje zaklinjanje ne bo ganilo, ne bom pozabil, da se nahaja za mojimi pasom bodalo; jaz bom dosegel s silo to, kar želim.

Kara Ahmed potegne svoje bodalo, kot da bi že stal pred tem zasovraženim človekom.

Toda lepa vdova Simonovna ga prime za roko.

—Za Boga, — vzkligne ona, — ali hočeš postati morilec? Onega človeka ne moreš najti, daleč je od tebe.

Mislila je na Bojanovskega, ki ga še vedno ni mogla pozabiti, četudi je on preziral njeno ljubezen.

Toda Kara Ahmed je drugače razumel njene besede.

Mislil je, da se razlikuje od svojega tekmeča po položaju, razumel je tako, a ne da je razdalja med njima tako velika.

A kdo bi mogel biti oni, ki je posedoval srce lepe vdove?

Kdo drugi, kot župnik Neandrovič?

Često je videl, kako je gledal Neandrovič lepo vdovo, kako je prijemal pri vsaki priliki njeno roko.

Da, nihče drugi ni mogel biti njegov tekmeček kot človek, ki ga je sprejel v svojo hišo.

—Zakaj ne govoriš jasno z menoj? — vpraša on. — Zakaj mi ne poveš imena onega, ki ga ljubiš ali ki si ga vsaj ljubila, predno si mene spoznala?

—V to hišo me je pripeljal sam vrag. Ne bom se niti mogel maščevati njemu, onemu človeku, ki ga ljubiš, ker mi je nudil gostoljubnost.

Lepa vdova tiho kriknje.

—Kaj govoriš, Kara Ahmed? — zajecija ona. — Vendar ne misliš, da —

—De, mislim, da pripada tvoje srce Neandroviču. On in nihče drugi te ne ljubi — on je moj najnevarnejši sovražnik, proti kateremu sem brez moči.

Sprejel me je v svojo hišo, ko so me zasledovali, ko sem brez moči omahnil pred njegovimi vratmi. Takemu človeku ne smem storiti ničesar žalega. Poznam zakone gostoljubnosti, spoštujem jih in vem, da ne morem ostati dalje pod njegovo streho.

—Kam boš odšel — Kara Ahmed, — vpraša lepa vdova, ki ni mogla prikriti svoje žalosti, ko je pomislila, da bi mogel hajduk oditi.

—Kam? To ve Bog, — odvrne on in zmaje z rameni.

—Ne bom prišel daleč. Težke železne sponje mi bodo ostavile noge, ostal bom v tvoji bližini, lepa, ljubljena, oboževana žena.

—Odšel bom v goro; poznam pečine in dupline, kamor še ni stopila človeška noga, a ko se bo spustil večer, se bom splazil v vas, hodil bom okrog hiše, samo da vidim tebe.

—Nato se bom vrnil v samoto in mislil edino na tebe.

—Toda kaj boš rekel župniku, ako boš tako nenadoma odšel iz hiše?

—Nič, — odvrne Kara Ahmed mračno, — nikdar več ga ne bom videl.

—A ako se bo pokazalo, da te on v resnici ljubi, potem vem, kaj mi je storiti.

—Za Boga, vendar ne boš

storil Neandroviču kaj žalega?

Nenadoma se je polasti brezmejen strah in ona pristopi k Kara Ahmedu.

—Daj mi svojo roko, — prosi ona, — priseži mi, da ne boš nikdar storil Neandroviču kaj žalega.

—Kako bi to mogel? — odvrne Kara Ahmed. — Saj on je bil dober napram meni, rešil me je.

—Ti si strasten človek, priseži mi, da boš Neandroviču vedno prijatelj.

Hajduk dvigne roko in priseže, kakor je želela.

—A sedaj lahko noč! — reče vdova. — Ako se ne bova več videla, Kara Ahmed, vedno se te bom rada spominjala, ker si vkljub vsemu vendar človek, kateremu se lahko zaupa, a če bom rabila prijatelja.

—Tedad se spomni mene! — dostavi Kara Ahmed.

V njegovih očeh so se zrcalile solze. Ni mogel govoriti in on pohiti k vratom.

V tem trenutku se odpro vrata in na pragu se prikaže Neandrovič.

Bil je izredno blede, ustnice so mu drhte, a dober opazovalec bi opazil, da se trudi ostati miren.

—Kam, Kara Ahmed? — vpraša.

—Spati! — odvrne Kara Ahmed. — Čas je že.

—Spi dobro! — odvrne župnik ter mu poda roko. — Lahko noč in ostani mi prijatelj!

In predno je mogel Neandrovič preprečiti, se skloni hajduk in poljubi njegovo roko.

Trenutek pozneje je izginil. Slišala sta, kako je hitel po stopnicah in kako je odprl vrata svoje male sobe.

Lepa vdova Simonovna je resno gledala Neandroviča.

—Vse si slišal, kaj ne? — vpraša.

—Vse! — odvrne Neandrovič.

—Vidiš, — nadaljuje on, — da nisem edini, ki si mu ugrabila mir. Sedaj je izgubil ta človek vso svojo nado radi nesrečne ljubezni do tebe.

Vdova zmaje z rameni. Gledala je pred se.

—Povedala sem ti že, Nean-

drovič — odvrne ona, — da bi bilo najboljšje, ko bi se vrnila v Sibirijo.

—Jaz ne spadam v civilizirani svet, vrtni se moram k onim nesrečnejšim, katerim lahko vsaj pomagam.

Ko je župnik opazil njeno žalost, je začel govoriti o nečem drugem.

—Sicer je dobro, — reče on, — da se je Kara Ahmed odločil da odide. Nisem se razgovarjal o tem s teboj, toda sedaj ti bom priznal, da je bil v zadnjih dneh parkrat tukaj načelnik, da vidi, ali ne skrivam koga v hiši.

—Ta pošten človek je zelo nerad opravljal ta posel špijona. Ta ukaz je dobil iz Moskve.

—Rekel mi je, da imajo oblasti v Moskvi dokaze, da se nahaja zloglasni hajduk Kara Ahmed v naši vasi. Zato so mu ukazali, naj ga povsod išče.

—Rekel mi je, da bi bila njegova dolžnost preiskati mojo hišo. Toda bilo mu je dovolj, ko sem mu rekel, da ni tukaj nikogar.

—Misliš li lahko, prijateljica moja, — kako mi je bilo, ko sem moral reči načelniku to laž. Toda kaj sem mogel storiti ako nisem hotel pogubiti najinega varovanca.

—Na vsak način bi bilo njegovo daljno bivanje pri nas popolnoma nemogoče.

—Zato je dobro, ako se poda Kara Ahmed jutri zgodaj zjutraj na pot. On pozna vso okolico in je v pečinah varnejši kot tukaj.

Toda da ne bi odšel od nas, ne da bi ga oskrbeli, te prosim, draga prijateljica, da mu daš vsega od naših zalog, a to vrečico z dvajsetimi rublji mu daj v zavitek.

Župnik da lepi vdovi Simonovni denar.

—Nato se obrne in gre k vratom, toda na pragu še enkrat obstane ter reče:

—Lahko noč! Pojdiva k po-

čitku, pozno je že!

Pol ure pozneje je ležala župnikova hiša v popolni tišini.

V istem času je odšlo iz vaskih gostilne deset ljudi, ki so ves večer tam pili.

Bili so ogrnjeni z dolgimi temnimi plašči, a ko je zapihal veter, so se izdajalsko zabliščali gumbi, po katerih je bilo mogoče spoznati uniformo.

Ti ljudje krenejo proti župnikovi hiši.

Ko so bili v bližini hiše, postoji eden izmed njih — bil je človek štiridesetih let, kratko pristrižene brade in sivih neusmiljenih oči ter pokliče tovariše k sebi.

—Dečki — reče on, — sedaj se bo pokazalo, ali bomo zaslužili nagrado, ki je razpisana na Kara Ahmedovo glavo.

—Nismo prišli zastoj v tem pasjem vremenu iz Moskve.

—Če se bomo tudi sedaj vrnili brez razbojnika, se nam bodo tovariši rogali.

—Moramo ga dobiti v roke, živega ali mrtvega!

—Ali veste sigurno, stražmojster, — vpraša eden izmed stražnikov, — da se nahaja hajduk res v vasi?

—Vem, — odvrne ta. — Dobili smo anonimno vest, ki pravi, da se skriva Kara Ahmed v Neandrovičevi hiši.

—Med nami povedano, mi vem, kdo je napisal to pismo. Stvar je prijavil vaški učitelj, ki ni župnikov prijatelj.

—Morda je hotel samo napraviti Neandroviču neprijetnosti, — opomni neki stražnik.

—Ne, resnica je, — zašepeče stražmojster. — Popoldne sem se pogovarjal z učiteljem.

Povedal mi je marsikaj, kar nam bo koristilo.

—Toda sedaj je dovolj klepetanja — sedaj na delo!

—Petorica bo obkolila hišo. Potegnite svoje sable, vzemite revolverje v roke, a ostalih

pet naj gre z mano v hišo.

—Ali hočete potihoma ali s silo vdreti k župniku.

Stražmojster je začel pre-

mišljati.

—Najboljše bo, da jih iznenadimo, — reče on. — Ako planemo nenadoma v njegovo hišo, bo zmeden in ne bo niti pomislil na to, da bi tajil, temveč nam bo prostovoljno izročil razbojnika.

—Žal mi je župnika, — nadaljuje on ter si pogladi svojo črno brado, — pravijo, da je dober človek in da je samo radi svojega dobrega srca sprejel hajduka v hišo. Toda če je stvar res taka, kakor mi jo je opisal učitelj, bom prisiljen

ta nočni obisk.

prijaviti stvar oblasti in ga bo gotovo odstranila z govega mesta.

—A sedaj naprej! Kaj briga župnik! Glavno je da bimo Kara Ahmeda v postelji.

On začne razbijati s svojim velikim revolverjem po vratih.

—Ej, odprite! — Odprta imenu zakona!

Ko se po preteku ene minute ni nihče oglasil, ponovno je razbijanje.

Čim je Neandrovič začel krik, skoči iz svoje postelje se obleče.

Ni prižgal luči, temveč je v temi podal k vratom.

Dobro je vedel, kaj pomeni ta nočni obisk.

ZENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pri-
dite k nam in si izberite vzorec
papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

Henderson 068

EZELLA THEATRE

7007 Superior Ave.

Henderson 207

Nikar ne zamudite najlepše slike v letu

Amkino Presents Friedrich Woir's
PROFESSOR
MAMLOCK

A crushing indictment of Nazi terror
(Produced by Lenfilm, Leningrad, U. S. S. R.)

V SREDO IN ČETRTEK 12. IN 13. APRILA

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo:

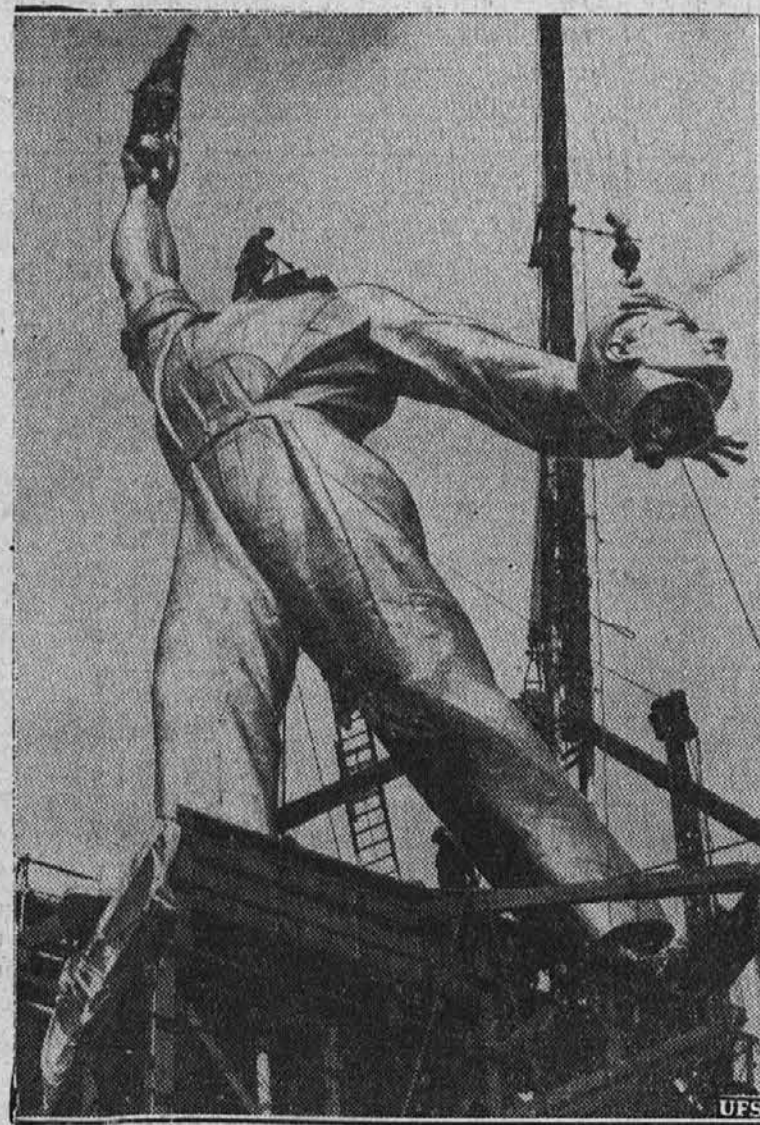
\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.

Vic Frasier, zogometni igralec čikaškega krožka White Sox, se je težko poškodoval pri spomladanskem treniranju.

Rusija bo postavila na newyorški svetovni razstavi 79 čevljev visokega delavca, simbol ruske države. Soha tehta 30 ton in je iz čistega jekla. Na sliki vidite, kako dvigajo 10 čevljev visoko glavo, da je postavijo možu na rame.

ROJAKI,

podpirajte predvsem trgovce, ki oglašajo v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Trgovci, ki podpirajo vaš list, so vredni vaše podpore!